

Ärende: Bildningsalliansens yttrande om RP 173/2020 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till läropliktslag och till lagar som har samband med den

Bildningsalliansens tackar för möjligheten att höras och att yttra sig skriftligt i ärendet.

Bildningsalliansen anser att alla individer ska ha möjlighet att växa till sin fulla potential och ha en utbildning som ger sysselsättning samt bidrar till delaktighet i det finländska samhället. Det är viktigt att man i en reform kring läroplikten lyfter fram olika former av utbildning och ger lika möjligheter för alla att söka sig till den utbildning som motsvarar hens behov bäst.

En examen på andra stadiet är en förutsättning för ungas sysselsättning och/eller vidare studier. Idag blir ca 15 % av åldersgruppen utan en sådan examen. Det här beror ofta på att man av olika orsaker avbrutit sina studier på andra stadiet. För en del studerande kan även övergången mellan grundläggande utbildning till andra stadiets utbildning vara utmanande. De här studerandena behöver stöd och handledning för att komma vidare i sina studier och sina liv. Folkhögskolan kan med sin pedagogik och lärmiljö ge det stöd de unga behöver.

Bildningsalliansen understöder de åtgärder som nu lyfts fram, för att underlätta och främja smidiga studieövergångar, inom ramen för en reform av läroplikten. Folkhögskolorna har en lång erfarenhet av att handleda ungdomar som försöker finna sin utbildningsväg och behöver tid för att upptäcka sina styrkor och sin potential. Folkhögskolan ger de unga möjligheter att utvecklas som individer i en gemenskap där de tränar sina sociala färdigheter under läsåret. Det här ges genom inkluderande, mångsidig pedagogik samt genom att för de elever som så önskar, erbjuda möjligheten att bo tillsammans på internat. Studierna på en folkhögskola grundar sig på en individuell studieplan som svarar mot de studerandes behov. **Bildningsalliansen anser att regeringens förslag till läropliktslag och till lagar som har samband med dem samt dess samhällspolitiska mål är i linje med det samhälls- och bildningsuppdrag som folkhögskolorna har och därför har folkhögskolan en viktig roll i utförandet av läroplikten.**

Bildningsalliansen understöder tanken att fästa extra uppmärksamhet på de unga som kanske inte genast efter avslutad grundläggande utbildning är mogna att fortsätta inom andra stadiets yrkes- eller gymnasieutbildning. Under ett folkhögskolår utvecklar den unga sina studie- och sociala färdigheter. Under läsåret skapar sig den studerande en tydligare stig för fortsatta studier och framtidsplaner.

Finansieringen av folkhögskolans utbildning riktade till läropliktiga

Finansieringen för den utbildning som erbjuds läropliktiga inom folkhögskolan är baserad på ett studerandeantal på 650 personer och till förverkligandet av utbildningen reserveras inga nya prestationer (studerandeveckor). Den för folkhögskolorna nya utbildningen ska förverkligas inom ramen för de nuvarande prestationerna med undantaget att statsandelen är 100 % istället för 57 % som i de övriga utbildningarna inom den fria bildningen.

Bildningsalliansen anser att man inte kan begränsa antalet studerande inom folkhögskolans läropliktsutbildning. En dylik begränsning främjar inte jämlikhets- och likabehandlingsprincipen, varken för de unga eller för de olika läroinrättningsformerna. Det måste finnas en reell möjlighet för alla att söka sig till den utbildning som lämpar sig för hen bäst. Bildningsalliansen anser att begränsningen av antalet studerande inom folkhögskolornas läropliktsutbildning ska styrkas. Om behovet att läropliktsutbildning inom folkhögskolan visar sig vara större än nu beräknat (650 stud.) kommer man att göra en granskning år 2023. Bildningsalliansen anser att den granskningen kommer för sent eftersom en sådan korrigering borde ske genast då ett behov uppstår. Dessutom finns det en risk i ett dylikt förfarande att t.ex. de svenskspråkiga studerandenas möjlighet till folkhögskoleutbildning begränsas om studerandeantalet redan uppnås inom det finskspråkiga folkhögskolefältet, där trycket av studerande är större. Idag finns det i tre av våra svenskspråkiga folkhögskolor påbyggnadsundervisning som innefattar målgruppen i den här reformen. Dessa samt även de övriga folkhögskolorna har visat intresse för att erbjuda utbildning för läropliktiga.

I de beräkningar som gjorts inför lagförslaget har man utgått ifrån det antal studerandeveckor som nu finns inom folkhögskolorna. Man har beräknat att ca 22 000 studerandeveckor skulle användas för den utvidgade läroplikten. Idag presterar våra folkhögskolor ca 20 % mera studerandeveckor än vad som finansieras via statsandelar. Folkhögskolorna kan erbjuda läropliktsutbildning nationellt och i hela Svenskfinland.

Bildningsalliansen understöder Finlands folkhögskolförenings förslag om att folkhögskolorna kan erbjuda utbildningshelheter för läropliktiga nationellt och att ta emot 1000 studerande inom ramen för läroplikten år 2021. För den uppgiften skulle allokteras 100 % finansiering på 6 milj. euro. Det årliga behovet av anslag skulle behandlas i budgeten. **Bildningsalliansen anser att det måste riktas tilläggsprestationer och nya medel till folkhögskolorna för den utvidgade läroplikten.**

Studier inom ramen för läroplikten ska vara avgiftsfria för den studerande. Regeringspropositionen har inte beaktat kostnaderna för undervisningsmaterial inom folkhögskolan. **Bildningsalliansen föreslår att även folkhögskolornas undervisningsmaterial ska vara avgiftsfria för de studerande och denna kostnad bör beaktas i förslaget.**

Läropliktslagen

Bildningsalliansen anser att det är bra att läroplikten kan uppfyllas på många sätt och att den ger möjlighet till att beakta individens behov. Ett tillräckligt brett utbud av utbildningar ger bättre möjligheter för den enskilda individen att hitta det rätta studiealternativet, rätt studiemiljö och rätt väg till fortsatta studier.

I motiveringarna till läropliktslagen hänvisar man till grundlagen och att alla läropliktiga ska ha fri rätt att söka sig till den läroinrättning som de anser att lämpar sig bäst för dem. Bildningsalliansen anser det här vara en central princip i reformen och därför är ett fastslaget antal studerande för folkhögskoleutbildningen något som strider mot den fria ansökningsrätten. Det bör också försäkras om att de som avbrutit sina studier kan ansöka till de utbildningar som nämns.

Om en läropliktig inte självmant söker in till utbildning efter grundläggande utbildning är det kommunens uppgift att kunna visa hen en studieplats. Enligt §15 ska hen då styras till utbildningar som handleder för examensutbildning. Det här utesluter möjligheten för den här målgruppen att få en studieplats på en folkhögskola, vilket för hen kan vara det bästa alternativet där folkhögskolans helhetspedagogik och lärmiljö mångsidigt stöder den unga. Tillgängligheten till handledande utbildningar på svenska kan i vissa regioner vara obefintlig eller inte möjlig att genomföra om antalet studerande är lågt. Det kan vara utmanande att erbjuda handledande utbildning på svenska i alla kommuner och regioner. Redan idag saknar vi svenskspråkig förberedande gymnasieundervisning. **Därför ska kommunen också kunna hänvisa den unga till folkhögskolans utbildningar för läropliktiga.**

Lagen om fritt bildningsarbete

I förslaget nämns att läroplikten också kan utföras på en folkhögskola. Man föreslår ett nytt kapitel 7 a där det förordnas om den utbildning som riktas till läropliktiga. **Bildningsalliansen understöder ändringsförslagen och att ändringen skulle träda ikraft samtidigt med läropliktslagen.** Bildningsalliansen anser att det är viktigt att läropliktiga fritt kan ansöka om studieplats på en folkhögskola.

Bildningsalliansen understöder också att grunder för läroplan uppgörs av Utbildningssyrelsen. Arbetet har redan påbörjats och grunderna för läroplan har varit på remiss.

Övriga förordningar

Lag om utbildning som handleder för examensutbildning

I förslaget till Lag om utbildning som handleder för examensutbildning nämns vilka som får anordna utbildningen. Påbyggnadsundervisningen ska enligt förslaget bli en del av de utbildningar som handleder för examensutbildning.

Folkhögskolan har en lång erfarenhet av att anordna påbyggnadsundervisning eller den s.k. tionde klassen. **Bildningsalliansen anser att det är viktigt att försäkra sig om att folkhögskolorna kan fortsätta anordna påbyggnadsundervisning även i framtiden.** I Svenskfinland är det inte alltid ändamålsenligt att i varje kommun anordna påbyggnadsundervisning eftersom antalet studerande är så få. Då är det motiverat att ordna det regionalt i en folkhögskola där det även finns möjligheter till inkvartering.

Lag om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister

Det är viktigt att utbildning inom den fria bildningen uppmärksammas i lagen. Paragraf 9 a berör de läropliktiga inom den fria bildningen. I samband med att lagen förändras borde man också beakta de andra utbildningarna inom folkhögskolan och fria bildningen i enlighet med det som nämns i undervisnings- och kulturministeriets publikation 2019:46 kring identifiering och erkännande av kompetens inom den fria bildningen.

BILDNINGSS-
ALLIANSEN

Lag om ändring av lagen om stöd för skolresor

Bildningsalliansen anser att det är bra att folkhögskolorna nämns i lagen och att dess studerande har rätt att få skolresestöd.

Lag om ändring av 1 § i lagen om elev- och studerandevård

Bildningsalliansen anser att det är både nödvändigt och behövligt att den utbildning som sker inom den fria bildningens folkhögskoleutbildning för läropliktiga läggs till i Lagen om elev- och studerandevård.

Helsingfors 9.11.2020

Moa Thors

Henrika Nordin

Ordförande

Verksamhetsledare